

Nieuwsthema: Ruim op, die rommel!

Themastart

Een leeg flesje in de sloot, een plastic snoepwikkel in de berm of een verregende reclamefolder op straat. Je ziet het vast weleens liggen: zwerfafval. Op World Cleanup Day is er wereldwijd aandacht voor dit afvalprobleem. In deze leesles bekijk je de uitzending van het Jeugdjournaal en lees je de tekst **Verzamel de troep(en)!** Is het probleem op te lossen?

Deze les

Bij **opdracht 1** bekijk je de video van het Jeugdjournaal. Daarna bespreek je in je groepje wat je in de video hoorde en zag, aan de hand van enkele vragen.

Bij **opdracht 2** lees je de tekst **Verzamel de troep(en)!** actief. Je kunt er sleutelvragen bij gebruiken. Tijdens het lezen let je goed op de belangrijkste informatie.

Bij **opdracht 3** maak je een **probleem-oorzaak-gevolg-oplossingschema**.

Bij **opdracht 4** zoek en bedenk je dingen die mensen kunnen doen om de hoeveelheid zwerfafval te verminderen. Hiermee maak je een actiekaart, die je na leesles 2 nog aanvult.

Opdracht 1

De uitzending van het Jeugdjournaal bekijken

Kijk en luister naar de uitzending van het Jeugdjournaal. Bespreek daarna samen de volgende vragen:

- Wat gebeurt er op *World Cleanup Day*?
- Welke gevolgen kan zwerfafval voor dieren hebben?
- Wat gebeurt er als afval in de natuur achterblijft?

Opdracht 2

Actief lezen

1. Kijk goed naar de titel, de kopjes en de foto bij de tekst. Wat weet je al over dit onderwerp?
2. Lees de tekst nu actief in groepjes. De sleutelvragen op de volgende bladzijde helpen je om de tekst goed te begrijpen. Bespreek ze in je groepje.

Sleutelvragen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen van de tekst _____

Inleiding

1. Zie jij zelf vaak zwerfafval liggen?
Wat zie je dan zoal?

10.000 ton in vijf uur

2. Wat is het belangrijkste dat de
inwoners van Estland bereikt hebben?

Zwerfafval

3. Wat zijn positieve en negatieve
ontwikkelingen als het gaat om de
hoeveelheid zwerfafval in Nederland?

Zwerfafval

4. Welk onderscheid kun je maken
tussen de verschillende oorzaken
waardoor afval op straat belandt?

Deel van de oplossing

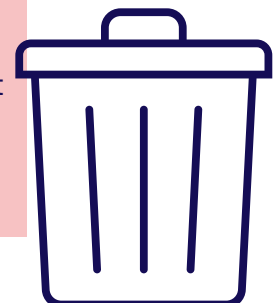
5. Wat vind je van de kosten voor het
schoonhouden van de openbare
ruimte? Wie betaalt dat denk je?

Deel van de oplossing

6. Hoeveel effect hebben de
maatregelen van de overheid? Leg je
antwoord uit met informatie uit de
tekst.

Na het lezen

7. Wie draagt volgens jou de grootste verantwoordelijkheid voor het
verminderen van zwerfafval: burgers, bedrijven of de overheid?
Licht je antwoord toe.

Opdracht 3**Een oorzaak-probleem-gevolg-oplossingschema**

In de tekst heb je gelezen over de problemen rondom zwerfafval. Je weet wat de oorzaken hiervan zijn, wat de gevolgen zijn en hoe we het probleem kunnen aanpakken.

1. Lees de uitleg.

Uitleg**Een probleem-oorzaak-gevolg-oplossingschema**

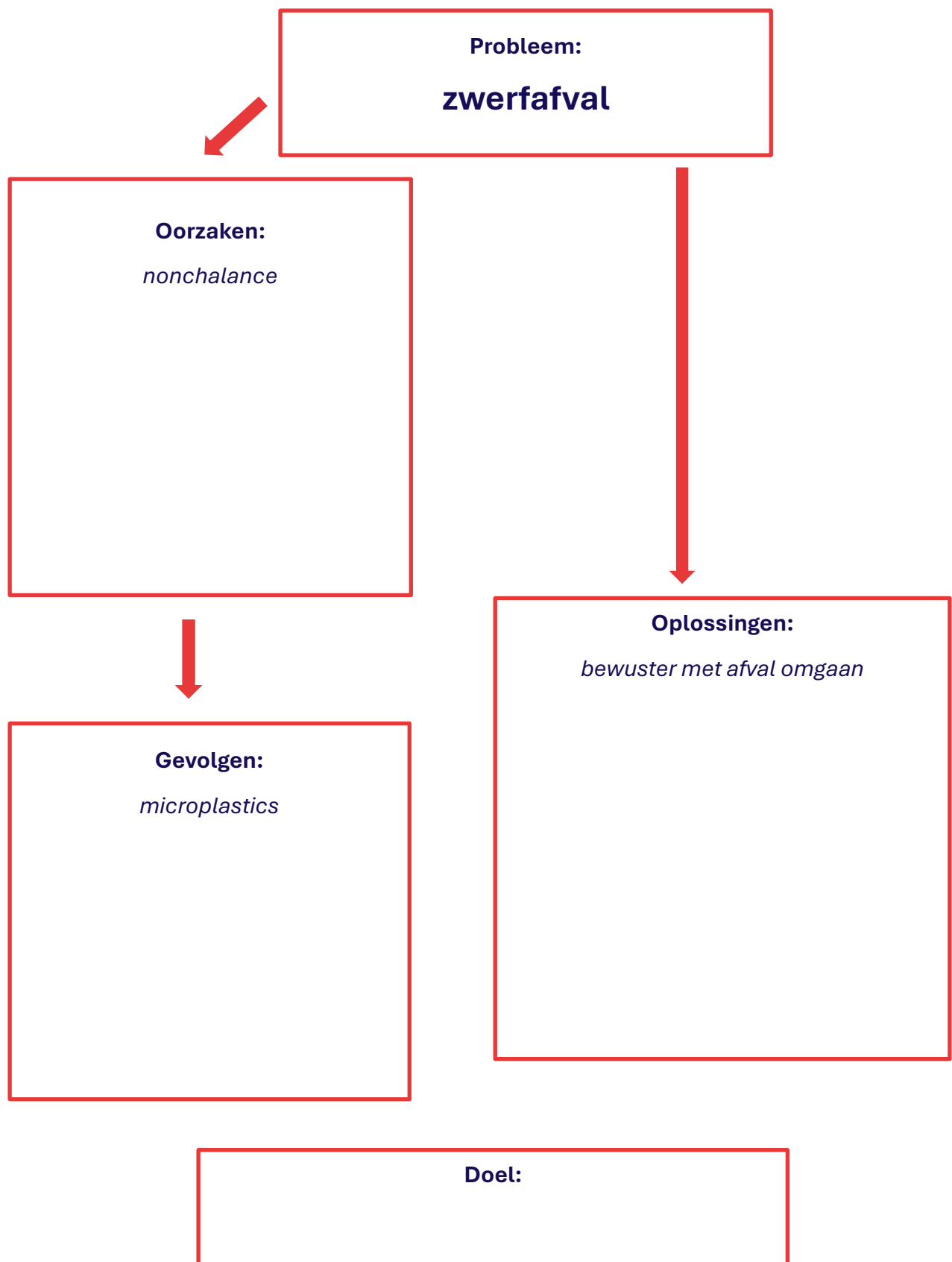
Een **probleem-oorzaak-gevolg-oplossingschema** helpt je om een probleem beter te **begrijpen**. Je onderzoekt waardoor een probleem ontstaat, wat de gevolgen zijn en welke oplossingen mogelijk zijn. Zo krijg je overzicht en kun je beter nadenken over manieren om het probleem aan te pakken.

Waarom maak je een oorzaak-probleem-gevolg-oplossingschema?

- Je leert een probleem vanuit verschillende kanten bekijken.
- Je ontdekt hoe oorzaken en gevolgen met elkaar samenhangen.
- Je leert nadenken over mogelijke oplossingen.
- Je kunt informatie overzichtelijk ordenen.

2. Vul het schema op de volgende bladzijde in. Het probleem staat al ingevuld. In de andere vakken staat een voorbeeld. Vul deze vakken aan met informatie uit de tekst.
3. Kun je ook nog oorzaken, gevolgen of oplossingen bedenken die niet in de tekst staan? Vul het schema hiermee aan. Vul ook het doel van de oplossingen in.
4. Vergelijk je ingevulde schema met dat van een klasgenoot. Hebben jullie dezelfde informatie op dezelfde plek in het schema staan? Bespreek de verschillen.

Opdracht 4**Zwerfafval actiekaart**

1. Lees de uitleg.

Uitleg**Zwerfafval actiekaart**

Als eindopdracht in dit nieuwsthema maak je een actiekaart met dingen die je kunt doen om zwerfafval tegen te gaan. Je gebruikt daarvoor de informatie uit de tekst. In elke leesles vul je zes vakjes van de actiekaart. Aan het einde van het thema wissel je de actiekaarten uit. Je krijgt een lege actiekaart van je leerkracht of docent.

2. Kijk nog een keer naar de tekst **Verzamel de troep(en)!** Welke drie dingen zou je kunnen veranderen om de hoeveelheid zwerfafval te verminderen? Vul deze drie dingen in op de Zwerfafval actiekaart.
3. Bedenk zelf drie dingen die niet in de tekst staan, die jij of een ander kan doen om de hoeveelheid zwerfafval te verminderen. Noteer die ook op je actiekaart.

Vooruitkijken

In de volgende leesles ga je je nog verder verdiepen in het thema **Ruim op, die rommel!** en maak je je actiekaart af.

Wil je actief aan de slag op *World Cleanup Day*? Voor acties in jouw buurt of het aanmelden van je eigen actie kijk je op dutchcleanupclub.nl/world-cleanup-day/.

In sommige plaatsen kun je afvalgrijpers lenen of zelfs een afvalcontainer 'adopter'. Zo kun je helpen je eigen straat schoon te houden. Kijk hiervoor op de website van jouw gemeente.

In het boek *Weg met de wegwerpwereld: van afval naar grondstof* van Anna Claybourne lees je hoe afval hergebruikt en gerecycled kan worden.

Kijk op www.jeugdbieb.nl/nieuwsbegrip voor meer tips voor boeken en websites.